

JASMINA OSTERMAN

Sumerski gradovi i njihova božanstva: priča o najstarijim južno
mezopotamskim gradovima kroz arheologiju i mitologiju
Sumerian Cities and their Deities: The Story of the Oldest Southern
Mesopotamian Cities through Archaeology and Mythology 9

TOMISLAV KIŠ

Venerini hramovi i svetišta u rimskoj provinciji Dalmaciji
Temples and Sanctuaries of Venus in the Roman Province of Dalmatia 47

PIO DOMINES PETER I DAMIR MARTINOV

Tragovima otočnih stočara: istraživanje i analiza suhozidne arhitekture na
položaju Kalješina (otok Ugljan)
Tracing Island Herders: Research and Analysis of Dry-Stone Architecture
on the Kalješina site (Island of Ugljan) 79

ANĐELKO ĐERMEK

O zaleđu hrvatske srednjovjekovne države
The Hinterland of the Croatian Medieval State 109

TOMISLAV BILIĆ

Kunino krzno – novac posebne namjene tijekom srednjovjekovnog razdoblja
na području suvremene Hrvatske i njegova uloga u kreiranju nacionalnog
monetarnog narativa
Marten fur as Special-Purpose Money in the Mediaeval Period in the
Territory of Modern Croatia and its Role in the Creation of the National
Monetary Narrative 159

TOMISLAV MATIĆ

Župna crkva Sv. Ivana u Tolićima i župa u Lešću na Dobri – Prilog
topografiji kasnosrednjovjekovne Zagrebačke biskupije
The Parish Church of St. John in Tolići and the Parish in Lešće na Dobri
– A Contribution to the Medieval Topography of the Diocese of Zagreb 213

GIUSEPPE PALMIOTTI, VITO RICCI

La comunità degli schiavoni a Barletta tra XV e XVI secolo
Zajednica Slavena u Barletti između 15. i 16. stoljeća 231

DAMIR STANIĆ

Cetin grada razorenje, ili kada je i zašto prodana cetinska tvrđava?
The Destruction of Cetin Fortress, or When and Why was the Fortress
of Cetin Sold? 267

— Sadržaj / Contents —

MATEA JURIĆ MATULIĆ, KREŠIMIR REGAN

Novi pogled na arhitektonski sklop i fortifikacijske osobine tvrdoga grada Steničnjaka
A New Perspective on the Architectural Structure and Fortification Features of the Fortified Town of Steničnjak..... 305

MARIJANA BORIĆ

Marko Antun de Dominis vs. Galileo Galilei: From Construction to Theory of Binoculars
Marko Antun de Dominis protiv Galileja Galileja: od konstrukcije do teorije dalekozora..... 337

FILIP ŠIMETIN ŠEGVIĆ

Povijest jednog zlikovca: kako je hrvatska historiografija prikazivala bana Khuena?
History of a Villain: how did Croatian Historiography Portray Ban Khuen?.... 361

JANKO ŽIVKOVIĆ

Mladost Svetozara Pribičevića iz zapisa njegovog brata Adama Pribičevića
The Youth of Svetozar Pribičević from the Records of his Brother Adam Pribičević..... 413

IGOR IVAŠKOVIĆ

Dinamika slovenske politike tijekom diktature kralja Aleksandra Karađorđevića i njezin utjecaj na Hrvatsku
Slovenian Political Dynamics During the Dictatorship of King Aleksandar Karađorđević and Their Impact on Croatia..... 425

IVAN BUBALO

Jugoslavija na Bliskom istoku tijekom Šestodnevnog rata
Yugoslavia at the Middle East during the Six-Day War 455

Ocjene i prikazi / Critiques and reviews

JOSIP IMBRIŠAK

Novi pravci razmišljanja o povijesti
David Graeber i David Wengrow, *Zora svega: nova povijest čovječanstva*, s engleskoga preveli Katarina i Ivan Ott, Zagreb: Školska knjiga 2023, 578 str..... 479

ANTONIJA LAPAŠ

Opus prve pjesnikinje u povijesti
Sophus Helle, *Enheduana: The Complete Poems of the World's First Author*, New Haven & London: Yale University Press 2023, 259. str..... 482

Sadržaj / Contents

JOSIP IMBRIŠAK

Što je značilo biti rimskim carem?

Mary Beard, *Car Rima – vladanje drevnim Rimskim Carstvom*, Zagreb:

Školska knjiga 2024, 443 str.485

HRVOJE ERCEG

Urbana i seoska naselja u kasnoj antici

Slavko Ciglenečki, *Between Ravenna and Constantinople: Rethinking Late Antique Settlement Patterns*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae,

Ljubljana: Založba ZRC, 2023 431 str.490

IVAN BULJEVIĆ

Međusobno nasljeđe rimskog istoka i zapada

Laury Sarti, *Orbis Romanus. Byzantium and the Legacy of Rome in the*

Carolingian World, Oxford: Oxford University Press 2024, 424. str.492

MARIN BLAŽENović

Važan prinos burgološkim istraživanjima

Krešimir Regan, Vlatka Dugački, *Leksikon utvrda Hrvatske. Srednji i rani*

novi vijek, Zagreb: Leksikografski zavod Miroslav Krleža 2024, 807 str.496

LUKA ŠOP

Enciklopedija makaronske književnosti

Šime Demo, *Uvod u latinsku makaronsku književnost*, Zagreb: Hrvatska

seučilišna naklada 2023, 626 str.498

IVANA KALAICA

Prvi prijevod Vitezovićeve poslanice

Pavao Ritter Vitezović, *Pjesničke poslanice*, prepjevala Zrinka Blažević,

odabrala i priredila Violeta Moretti, Zagreb: Disput 2202, 227 str.500

ISKRA IVELJIĆ

Prva interdisciplinarna interpretacija modernističkog pokreta mladih

Nikola Tomašegović, *Moderno ili narodno. Modernistički pokret u Hrvatskoj*

na prijelomu 19. i 20. stoljeća, Zagreb: Srednja Europa 2024, 394 str.502

IVANA DRMIĆ

Kulturna i vjerska baština požeških paroha

Vinko Tadić, *Dijalog u šumskoj dvorani – tragovima paroha požeških*,

Požega – Zagreb, Povijesno društvo Požega i Institut za istraživanje

migracija 2024, 139 str.504

TOMISLAV BRANDOLICA

Povijest preživjelih

Naida-Michal Brandl, *Židovi u Hrvatskoj nakon Holokausta*, Zagreb:

Leykam international 2023, 438 str.506

— Sadržaj / Contents —

TITA MIKULAŠ

Živopisni dnevnik jednog pustolova

Tatjana Šarić, Hrvoje Baričević, *Prva putovanja Marija Saletta*

(Dnevnik 1957.-1959.), Zagreb: Hrvatski državni arhiv 2023, 253 str..... 509

BORIS MOSKOVIĆ

The Challenges of Writing a Communist Official's Biography: A Review of the Latest Biography of Branko Mikulić

Dženita Sarač-Rujanac, *Branko Mikulić: politička biografija 1965-1989*,

Sarajevo: Institut za historiju Univerziteta, 2020, 557 str. 512

FILIP TRISKA

Historiografsko djelo o životu jedne od najslavnijih sportašica

Stejārel Olaru, *Nadia Comāneci i Securitate: priča o sportu, tajnoj službi i bijegu u slobodu*, preveli s rumunjskog Ana Brnardić Oproiu i Adrian

Oproiu, Zagreb: Naklada Ljevak 2024., 341 str. 518

ANDREA BRIJEŠKI

Svjedočanstva logoraša Domovinskog rata

Ivan Lipak, *Svjedočanstva glinskih logoraša*, Sisak: Udruga Zavjet i

Hrvatsko društvo logoraša srpskih koncentracijskih logora 2017, 504 str. 521

Upute autorima i suradnicima *Radova Zavoda za hrvatsku povijest*..... 525

Author and Contributor Guidelines 529

FILOZOFSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
INSTITUT FÜR KROATISCHE GESCHICHTE

RADOVI

56

BROJ 2

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

FF press

ZAGREB 2024.

RADOVI ZAVODA ZA HRVATSKU POVIJEST
FILOZOFSKOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Knjiga 56, broj 2

Izdavač / Publisher
Zavod za hrvatsku povijest
Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
FF-press

Za izdavača / For Publisher
Domagoj Tončinić

Glavna urednica / Editor-in-Chief
Inga Vilogorac Brčić

Izvršna urednica / Executive Editor
Kornelija Jurin Starčević

Uredništvo / Editorial Board

Jasmina Osterman (stara povijest/ancient history), Trpimir Vedriš (srednji vijek/medieval history), Hrvoje Petrić (rani novi vijek/early modern history), Filip Šimetin Šegvić (moderna povijest/modern history), Tvrtko Jakovina (suvremena povijest/contemporary history), Silvija Pisk (mikrohistorija i zavičajna povijest/microhistory and local history), Zrinka Blažević (teorija i metodologija povijesti/theory and methodology of history)

Međunarodno uredničko vijeće / International Editorial Council

Denis Alimov (Sankt Peterburg), Csaba Békés (Budapest), Rajko Bratož (Ljubljana), Svetlozar Eldarov (Sofija), Toni Filiposki (Skopje), Aleksandar Fotić (Beograd), Vladan Gavrilović (Novi Sad), Alojz Ivanišević (Wien), Egidio Ivetić (Padova), Husnija Kamberović (Sarajevo), Irina Ognyanova (Sofija), Géza Pálffy (Budapest), Ioan-Aurel Pop (Cluj), Alexios Savvides (Kalamata), Vlada Stanković (Beograd), Ludwig Steindorff (Kiel), Peter Štih (Ljubljana)

*Izvršni urednik za tuzemnu i inozemnu razmjenu /
Executive Editor for Publications Exchange*
Martin Previšić

Tajnik uredništva / Editorial Board Assistant
Dejan Zadro

Adresa uredništva/Editorial Board address
Zavod za hrvatsku povijest, Filozofski fakultet Zagreb,
Ivana Lučića 3, HR-10 000, Zagreb
Tel. ++385 (0)1 6120191

Časopis izlazi jedanput godišnje / The Journal is published once a year

Časopis je u digitalnom obliku dostupan na / The Journal in digital form is accessible at
Portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske „Hrčak“
<http://hrcak.srce.hr/radovi-zhp>

Financijska potpora za tisak časopisa / The Journal is published with the support by
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske

Časopis je indeksiran u sljedećim bazama / The Journal is indexed in the following databases:
Directory of Open Access Journals, EBSCO, SCOPUS, ERIH PLUS, Emerging Sources Citation
Index - Web of Science

Naslovna stranica / Title page by

Marko Maraković

Grafičko oblikovanje i računalni slog / Graphic design and layout

Marko Maraković

Lektura / Language editors

Samanta Paronić (hrvatski / Croatian)

Edward Bosnar (engleski / English)

Naklada / Issued

200 primjeraka / 200 copies

Ilustracija na naslovnici

Muza Klio (Alexander S. Murray, *Manual of Mythology*, London 1898)

*Časopis je u digitalnom obliku dostupan na Portalu znanstvenih časopisa
Republike Hrvatske „Hrčak“ <http://hrcak.srce.hr/radovi-zhp>*

*The Journal is accessible in digital form at the Hrčak - Portal of scientific
journals of Croatia <http://hrcak.srce.hr/radovi-zhp>*